

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: UP I 02-043/24-63/1
Podgorica, 08.02.2024. godine

Na osnovu člana 40 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 i 102 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktorica Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. Obustavlja se postupak pokrenut po službenoj dužnosti protiv privrednog društva „Adria TV“ d.o.o. iz Podgorice, emitera opšteg televizijskog programa „Adria TV“, u predmetu utvrđivanja odgovornosti za kršenje čl. 55 st. 2 Zakona o elektronskim medijima, čl. 22 st. 1 i 2, 23 st. 3 i čl. 23a Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima („Sl.list CG“, br. 35/11, 07/16 i 08/19) i tač. 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-02.
2. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
3. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
4. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Na osnovu uvida u emitovane programske sadržaje, Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) je konstatovala da dana 30. novembra 2023. godine, u periodu od 18:00 do 20:00 sati, privredno društvo „Adria TV“ d.o.o. iz Podgorice, emiter opšteg televizijskog programa „Adria TV“, nije adekvatno kategorisao, dobno označio i rasporedio serijski program „Crna svadba“.

Imajući u vidu standarde vezane za zaštitu maloljetnika, Agencija je po službenoj dužnosti pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja čl. 55 st. 2 Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“), čl. 22 st. 1 i 2, 23 st. 3 i čl. 23a Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i tač. 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-02.

S tim u vezi, Agencija je uputila Zahtjev za izjašnjenje privrednom društvu „Adria TV“ d.o.o. (akt br. 02-2228/1 od 19.12.2024. godine) u kojem je zahtjevano od emitera da u roku od sedam dana od dana prijema predmetnog akta, dostavi pisano izjašnjenje povodom naprijed datih navoda.

Dana 21.12.2023. godine, emiter je dostavio pisano izjašnjenje (akt zaveden pod br. 02-2228/2 od 21.12.2023. godine) u kom navodi da je do neadekvatnog označavanja serijskog sadržaja došlo „*nenamjernim propustom*“. Emiter je takođe istakao i da je „*odmah ispravio sadržaj u programskoj šemi i prilagodio ga, uz zvučno i grafičko obavještenje, uzrastu gledalaca za koji je prihvatljiv.*“

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem programskog sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- članom 55 st. 2 Zakona i članom 22 st. 1 i 2 Pravilnika propisano je da je emiter dužan da objavi zvučno i vizuelno upozorenje za programske sadržaje kojima se može ugroziti fizički, zdrastveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika i da takve programe jasno označi vizuelnim simbolom tokom čitavog trajanja i emituje te programske sadržaje u vrijeme i na način za koji je najmanje vjerovatno da će ga maloljetnici u uobičajenim okolnostima čuti ili vidjeti.

- članom 23 st. 3 Pravilnika propisano je da se za odgovarajuće kategorije programa primjenjuju sljedeće grafičke oznake:
 - a) grafička oznaka 12;
 - b) grafička oznaka 16;
 - c) grafička oznaka 18.
- članovima 23a do 25 Pravilnika detaljno su propisani uslovi za kategorizaciju programskih sadržaja, što predstavlja osnov za njihovo raspoređivanje u određenu dobnu kategoriju (12, 16 ili 18) i saglasno tome adekvatno označavanje i raspoređivanje. Prilikom kategorizacije sadržaja, posebno treba uzeti u obzir da li se njima prikazuju nasilje i njegove posljedice, seksualno nasilje, nago ljudsko tijelo, seksualnost, zastrašujuće scene, pušenje i zloupotreba opojnih droga, alkohola i drugih štetnih supstanci, opasno ponašanje, diskriminatorско postupanje ili nepristojno ponašanje.
- članom 23b st. 1 Pravilnika je propisano da se grafičkom oznakom 12, označavaju sadržaji koji nijesu namijenjeni maloljetnicima ispod 12 godina, a koji uključuju povremeno, umjereno dugačko, umjereno intezivno i umjereno detaljno prikazivanje sadržaja iz člana 23a stav 1. ovog Pravilnika i imaju, između ostalog, sljedeća obilježja:
 - a) povremeno prikazivanje umjerenog nasilja i njegovih posljedica, dok se teško nasilje i njegove posljedice mogu prikazivati kratko i bez detalja;
 - b) izuzetno, kratko i rijetko prikazivanje scena koje sadrže detaljno prikazivanje teškog nasilja i njegovih posljedica može biti prisutno u programskom sadržaju ako je to opravdano njegovim obrazovnim ciljem;
 - c) zastrašujuće scene mogu se umjereno prikazivati, s tim da one ne smiju biti učestale i posebno naglašene;
 - d) nago ljudsko tijelo može biti prikazano, ali ne u kontekstu seksualnosti;
 - e) opasno ponašanje ne smije biti detaljno prikazano, niti prema takvom ponašanju u programskom sadržaju kao cjelini smije biti izražen pozitivan stav;
 - f) umjereno nepristojno ponašanje je dozvoljeno, ali ne smije biti učestalo, niti može predstavljati način komunikacije, dok veoma nepristojno ponašanje može biti prisutno samo kratko, ali nikako ako se ono koristi u vidu akta agresije, odnosno da bi se neko uvrijedio;
 - g) prikazivanje pušenja i zloupotrebe opojnih droga, alkohola i drugih štetnih supstanci ne smije biti učestalo, niti značaj i dejstva njihove zloupotrebe smiju biti prikazani kao zabavni ili manje bitni nego što jesu u stvarnom životu.
- članom 24 st. 1 Pravilnika je propisano da se grafičkom oznakom 16, označavaju sadržaji koji nijesu namijenjeni maloljetnicima ispod 16 godina, a koji uključuju učestalo, dugačko, intezivno i detaljno prikazivanje sadržaja iz člana 23a stav 1. ovog Pravilnika i imaju, između ostalog, sljedeća obilježja:
 - a) teško nasilje i njegove posljedice mogu biti detaljno prikazani, ali programski sadržaj ne smije biti naročito usmjeren na scene u kojima se oni detaljno prikazuju;
 - b) zastrašujuće scene mogu biti učestalo i intezivno prikazane, ali samo ako takve scene nisu posljedica sadističkog ili seksualnog ponašanja;
 - c) veoma nepristojno ponašanje može biti učestalo, dok najteži oblici nepristojnog ponašanja mogu biti samo kratko prikazani, ali nikada ako se ono koristi kao akt agresije, odnosno da bi se neko uvrijedio;
 - d) seksualnost može biti učestalo prikazana, ali bez prikazivanja detalja, osim ako se ono prikazuje u cilju obrazovanja o seksualnosti i ljudskom zdravlju;

- e) pušenje i zloupotreba opojne droge, alkohola ili drugog štetnog sredstva mogu biti učestalo prikazani, ali u programskom sadržaju kao cjelini ne smije biti izražen pozitivan stav prema takvom ponašanju;

Stavom 3 istog člana propisano je i da se programski sadržaji sa oznakom 16 mogu emitovati isključivo u periodu od 22,00 do 06,00 časova.

Nakon detaljnog uvida u spise predmeta i razmatranja svih prikupljenih informacija, može se konstatovati sljedeće:

1. Emiter je dana 30. novembra 2023. godine, u periodu od 18:47:51 do 19:37:50 časova (49 minuta 59 sekundi) emitovao serijski program pod nazivom „Crna svadba”. Riječ je o psihološkom trileru s elementima misterije i horora, u kojem dominiraju natprirodne, paranormalne pojave.

Uoči najavne špice prikazana je mračna scena zabilježena na groblju, gdje je sudeći po tematskim okvirima serije najvjerovatnije prikazan stari vlaški obred.

Nakon špice, na samom početku navedene epizode, od 18:52:16 časova, švenk kadrom prikazana je spavaća soba, a potom i scena seksualnog čina dvoje obnaženih partnera, muškarca i žene. U jednom trenutku, oni započinju razgovor, tokom kojeg muškarac viče i nekoliko puta udari šamar ženi. Tom prilikom izgovoreno je nekoliko vulgarnih i uvredljivih riječi i izraza.

Žena: „Volim te, neću više da se skrivamo. Kako bih volela da nema Igora, samo nam smeta.”

Muškarac: „Šta si rekla?”

Žena: „Nisam tako mislila.”

Muškarac: „Nisi mislila, kurvetino jedna! Onakvog čoveka da varaš! Još bi da bude mrtav, a? Jesi to mislila? (nerazgovjetno) Pička ti materina, da ti pička materina!”

U nastavku serije, od 18:56:28 časova, prikazana je scena tokom koje svešteno lice pristize u bolničku sobu i nad jednom pacijentkinjom vrši određeni obred, prislanjajući joj ruku sa brojanicom na čelo, izgovarajući molitvu.

Sveštenik: “Tvrdoški viteže i ostroški podvižniče, spasavaj nas od beda vidljivih i nevidljivih. Zapalila te srpska zemlja kao večnu sveću pred prestolom Boga živoga, pa nam sada osvetli puteve i razagnaj tugu. Molitvama i suzama zagrevao si hladnu pešteru ostrošku, pa molim te zagrej sada Božjim duhom i srca naša, da se spasemo i proslavimo Boga svevišnjega i tebe Sveca Božijega. Sa svih strana sveta pristizali su čivotu tvome bolni i nevoljni i ti si im pomogao, demone odgonio, đavolje veze raskidao i duševno i telesno zdravlje ljudima darivao.”

Potom započinje svađa, a ubrzo i fizički obračun pacijentkinjine majke i sveštenog lica.

Majka: „Šta radite? Sklonite se od nje! Obezbeđenje!”

Sveštenik: „Moramo da je spasimo!”

Majka: „Crkni, stoko! Obezbeđenje! Napao mi je dete!”

U nastavku serije, od 19:30:46 časova odvijala se scena zabilježena u vjerskom objektu, tokom koje su na veoma upečatljiv način predstavljeni određeni okultni fenomeni, kao što su proricanje sudbine, vidovitost i egzorcizam.

Proročica: „Ajde, idemo dole. Idemo u mrak. Tu su vrata, stojiš na vrata i pitaš je l' mogu da uđem. Pitaš, mogu li da uđem? Mogu li da uđem? Kažu da možeš. Vrata se otvaraju... Dete moje... Čuvaj svoje dete Nataša, kao što sam ja tebe sačuvala. Tako i ti nju sačuvaj. Zapamti.”

Navedena epizoda završava se u vjerskom objektu iz prethodne scene, u kojem se nalazi tijelo obješene muške osobe.

2. Na početku programskog sadržaja emitovano je grafičko i zvučno upozorenje o dobroj primjerenosti: „Program koji slijedi nije primjeren za maloljetnike mlađe od 12 godina”.

Tokom cjelokupnog trajanja programskog sadržaja na ekranu je emitovana grafička oznaka '12'.

3. Imajući u vidu da je sadržaj naveden u tački 1. uključivao učestalo, intenzivno prikazivanje zastrašujućih scena ili nepristojnog ponašanja, kao i da je isti obilovao scenama vjerskih obreda i egzorcizma, isti nije trebalo da bude označen sa oznakom '12' već sa oznakom '16'. Takođe, imajući u vidu da je članom 24 stav 3 Pravilnika propisano da se programski sadržaji sa oznakom '16' mogu emitovati isključivo u periodu od 22,00 do 06,00 časova, emiter nije predmetni sadržaj adekvatno kategorisao, označio ni rasporedio.
4. Cijeneći navode iz pisanog izjašnjenja emitera, Agencija je izvršila dodatni monitoring emitovanog programa emitera za period od 19.-25. januara 2024. godine kojim je utvrđeno igrana serija „Crna svadba” nije emitovana u okviru programa „Adria TV” (Nalaz br. UP I 02-043/24-63 od 26.01.2024. godine).

Prilikom odlučivanja Agencija je uzela u obzir navode iz dostavljenog izjašnjenja, kao i činjenicu da je emiter bez odlaganja i bez izricanja upravno-nadzorne mjere otklonio uočene nepravilnosti, a što je utvrđeno dodatnim monitoringom Agencije (akt br. UP I 02-043/24-63 od 26.01.2024. godine), kao i da nije nastavio sa kršenjem izdatog Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-02.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktorica Agencije je, saglasno članu 102 Zakona o upravnom postupku, donijela odluku kao u dispozitivu ovog rješenja.

Ovo rješenje će se objaviti na web sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Adria TV” d.o.o.
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Služba za opšte poslove i odnose sa javnošću
- Arhiva

Pripremila: Slađana Popović
Odobrila: Jadranka Vojvodić